

mora bati tudi najpogumnejši mož, ako se mu zgodi kakova nesreča, ker mu taka žena očita na najsurejvi način nevednost, lenobo in nesposobnost ali ga s strastnim govorjenjem podpihuje proti tistim, ki so krivi njegovih skrbi.

Dobra žena ravna drugače. Ona čita v moževih potezah, ako ga tare žalost, izvabi iz njega popolno izpoved z ljubeznivimi besedami, pusti ga govoriti mirno ter ga samo tu in tam sočutno povprašuje.

Ona ve, da mož težko prestaja razžaljenje, bolečino in ona sočustvuje z njim. Prava žena skuša, da mož pozabi z ljubeznivim in pazljivim ravnanjem v rodbini.

Pravijo, da so žene hudobne in nestrpne, ko sodijo o drugih in to je v mnogih slučajih istina. Kdor izgublja cele ure ob kavi ali na ulicah v pogovoru, mora med drugim povedati tudi marsikaj nedovoljenega. Kdor pa živi za svojo rodbino in svoje gospodinjstvo, ta ne bode tako lahko opravljal.

Kako se lepó poda, kadar zna žena z eno samo besedo zagovarjati slabosti svojega bližnjega, ko navaja nadostatno odgojo, slabo družbo, mesto, da bi padšega kamenala! Plemenito srce misli in govori dobro o človeku tako dolgo, dokler se ne prepriča o nasprotnem in še tedaj najde za reveža milo besedo. Samo pomanjkljivi ljudje vidijo povsod pomanjkljivost, saj pravi nek velik mislilec, da pokvarjeno srce in pokvarjen želodec se spoznata na jeziku.

Neizrecno važne so besede, koje govori žena svojim otrokom.

Kako neumno govore nekatere matere s svojimi otroci, takó nekako kakor se ljubkuje psiček ali opica.

Tu vendar bi morale biti materine besede nepozabne za otroka! Njene besede morajo biti čiste, svete, razločne, da ne dvomi o njih otrokova duša, kažejo naj najsrdnejšo ljubezen, tudi ko ga mora grajati, materine besede naj ne kažejo nikdar nestalne volje.

Ženske ustne so že mnogi slikali in opevali ali resnično lepe so le tedaj, ko izgovarjajo besede miru in ljubezni.

Pela sem.

Pela pesmice sem glasne,
Ko pricvela je pomlad,
Doba sreče vzorne, jasne,
Doba upov — rajskih nad!

Glasni spevi po dolini
So odmevali okrog;
In na brdu, na planini
Z mano pel je pevec mnog!

Kaj da spev več ne glasi se —
Kot glasil se je nekdaž?
Kaj da v srcu ne vzbudi se --
Kot vzbudil se je tedaj?

Zdaj pač v dušni globočini
Drugi spevi mi živé;
Le v spominih, le v spominih
Prve čuva — — mi srcé!

Bogomila.

Književnost in umetnost.

Knjiga Lavre Marholmove: Das Buch der Frauen.

(Po českem listu „Ženský Svět“). V prvem predgovoru pravi pisateljica, da jej ni nič do slik Marije Baškircve v Lonozu, do prijateljske slave Ane Leffler-Edgrenove in Amalijske Skramove, do dramatičnih uspehov Duseve, do doktorstva in do Bordinove nagrade, katero je dobila Sonja Kovalevska; — ona raziskuje v njih samo pojave njih ženskega čuta. Vse so se povzpele nad površine — a vse, pravi, so bile nesrečne. Ostale so neplodne pred zaprtimi durmi, za kojimi so se vršile svete tajnosti — so hrepenele po ožvljavajočih strastih, katerim so se same odpovedale. Na podlagi teh nazorov, katerim sicer večinoma silno nasprotuje že samo pripovedovanje g. Marholmove, je osnovala svojih šest poglavij: Tragedia mlade deklice — Marija Baškircva; . . . (?) Ana Charlotta Leffler-Edgrenova, vojvodinja Cajanelle; Moderna žena na pozorišču — Eleonora Duse; [Nervozni fundamentalni toni (?)] — Dve knjigi: Key-noter od mis George Egerton in „Dilettantes“ od * * *; Naturalistka — Amalijska Skramova; žrtva dobe — Sonja Kovalevska.

Prej nego na kratkem pogledamo teh šest oddelkov, oglejmo posebno stališče naznačeno v predgovoru, katero nam podaja nekakov ključ k duševnemu delovanju L. Marholmove. Dočim borilka za žensko vprašanje, torej žena istinito moderna, ustanovlja v ženi najprej človeka in šele potem ženo, kakor se je vedno godilo pri moških, nasprotno pisat. Marholmova, katera hoče vendar biti moderna in še več kot moderna, ker hoče gledati v dobo, ki bodo še le sledile sedanjemu ženskemu gibanju, gleda in želi imeti v ženi ne človeka, ampak ženo, le ženo. Toda ta teorija je celó opasna, ostra kakor dvo-rezno orožje. Kajti ko bi obrnili načelo ter iz njega izvajali, da možki je najpreje mož in stoprav zatem človek, bi prišli do čudnih sklepov. Kaj ko bi se životopisi slavnih mož pisali kakor L. Marholmova opisuje življenje slavnih žen? Ko bi se od njih osebnosti odločilo vse, kar je na njih čisto možkega? Vzemimo si n. p. kot protiprimer k Sonji Kovalevski kakega znamenitega matematika. Delajmo se, kakor da bi ne znali za njegov sijajni talent, s katerim je dosegel marsiktero doktorstvo in dobi še v mladih letih profesuro na odlični evropski univerzi ter razne nagrade v različnih deželah; delajmo se, kakor da bi ne poznali njegovih učenih spisov — in pazimo samo na njegovo nespretnost in ničevost v drugih točkah človeške vede in umetnosti, na njegovo burno mladost, na njegovo surovost v družbi in v družini. Ali pa mesto Eleonore Duse, vzemimo si kakega svetovnoznanega igralca, n. pr. Keana, prezrimo njegove tragične uspehe